

ใบความรู้ที่ 13 เรื่อง คำสันธาน

คำสันธาน

คำสันธาน แปลว่า “เครื่องต่อ” ทำหน้าที่เชื่อมต่อประโยคกับประโยค คำกับคำ หรือกลุ่มคำกับกลุ่มคำ ที่อยู่คนละประโยคให้รวมกันเป็นประโยคเดียว ทำให้ประโยคสละสลวยและมีความหมายชัดเจน

ชนิดของคำสันธาน

หากแบ่งคำสันธานตามลักษณะการใช้ จะแบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. เชื่อมใจความที่คล้ายตามกัน
2. เชื่อมใจความที่ขัดแย้งกัน
3. เชื่อมใจความที่ให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. **เชื่อมใจความที่คล้ายตามกัน** จะมีคำว่า กับ, และ, ทั้ง...และ, ทั้ง...ก็, ครั้น...ก็, ครั้น...จึง, พอ...ก็ ฯลฯ อาทิ

- นารีชอบเลี้ยงทั้งหมาและแมว
- พอพระอาทิตย์ลับขอบฟ้าฝูงค้างคาวก็บินออกจากถ้ำ
- ครั้นได้เวลาเธอก็ขึ้นไปพูดบนเวที
- ทั้งอาหารและอรอุมาต่างก็เรียนอยู่ชั้นเดียวกัน
- มาลินีและมนตรีเป็นพี่น้องฝาแฝดกัน

2. **เชื่อมใจความที่ขัดแย้งกัน** จะมีคำว่า แต่, แต่ว่า, แต่ทว่า, ถึง...ก็, กว่า...ก็ ฯลฯ อาทิ

- อิงอรสวยแต่นิสัยไม่ดี
- กว่าตำรวจจะมาถึงคนร้ายก็หนีไปแล้ว
- ถึงฝนจะตกหนักฉันก็เดินฝ่าสายฝนกลับบ้าน
- กว่าถั่วจะสุก งาก็ไหม้
- ถึงจู่จะยากจนแต่เธอก็เป็นคนมีน้ำใจ

3. **เชื่อมใจความที่ให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง** จะมีคำว่า หรือ, หรือไม่ก็, ไม่เช่นนั้น, มิฉะนั้น, ไม่...ก็ ฯลฯ อาทิ

- ไม่เขาก็เธอต้องจ่ายเงินค่าอาหาร
- เธอจะทานข้าวแกงหรือขนมปังไส้กรอก
- คุณต้องทำกับข้าวหรือไม่ก็โปรดนำต้นไม้ในสวน

- เธอต้องรับนำรายงานไปส่งอาจารย์เดี๋ยวนี้ไม่เช่นนั้นจะพากันติดเอฟกันทั้งกลุ่ม
- เธอจะเป็นคนทำอาหารอยู่ในครัวหรือจะออกไปเสิร์ฟด้านนอก

ข้อควรสังเกต

1. คำสันธานอยู่ได้ในตำแหน่งต่าง ๆ ของประโยค
2. ประโยคที่มีคำสันธานจะแยกออกเป็นประโยคย่อยได้ 2 ประโยค
3. คำบางคำเป็นได้ทั้งคำบุพบทและคำสันธาน ดังนั้นต้องพิจารณาว่าถ้าแยกออกเป็น 2 ประโยคได้ คำนั้นคือ คำสันธาน
4. คำ “ให้” “ว่า” หากนำมาใช้เชื่อมประโยคก็จัดว่าเป็นคำสันธาน
5. คำประพันธสรรพนาม “ผู้ ที่ ซึ่ง อัน” หากนำมาเชื่อมประโยคก็จัดเป็นคำสันธานด้วย